

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Brevis Et Vtilis Commentarivs In Priorem Epistolam Pauli
ad Corinthios, & in aliquot capita secundæ**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1561

VD16 M 2618

Conscientiam autem dico &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36296

I. EPISTOLA AD

συνείδησιν δε λέγω. &c.

Conscientiam autem dico &c.

VOcabulum est forense, ἀνακρίνω, quod significat scrutātes, interrogātes seu inquirētes, sicut in iudicijs examinātur litigatores aut testes. Paulus igitur tanquam prudens monitor, ut occasiones multarum quæstionum præcidat, mauult omitti interrogationes. Nam si qui uescerentur inscī, non erat futura disputatio, sed ignorantia pariter omnes excusabat.

Addita est autem utilissima admonitio de rebus medijs, ut quocumque tempore sic eis utamur aut non utamur, ne alienas conscientias fauciemus. Talis est enim natura hominum, ut aliqui aut inscitia aut infirmitate turbentur, & in dubitationem adducantur; Aliqui uero morositate agerent ferant fieri aliquid contra suas opiniones, & contra suam consuetudinem. Postea languescunt fides & inuocatio tum dubitatione, tum indignatione. Et sequuntur ex his paruis offensionibus magnæ & perniciosæ discordiæ & defectiones.

Siue igitur infirmitas, siue morositas, siue malitia causa est dissensionum, Paulus

ut sapiens monitor suadet uitari occasio-
nes talium dissidiorum, & mauult doctos
non uti sua libertate, ne spectatores irritent
qualescunq; sunt, seu infirmi, seu stulti, seu
morosi. Est omnino sapienter cogitata
Pauli admonitio, ut postea in conclusione
ostendet eius argumentum, quod oppo-
nit obiectioni eorum, qui uolunt perhibe-
ri doctiores. Hi opponunt morosis hæc
dicta: Quare libertas mea iudicatur ab
aliena conscientia? Quare morosi sumunt
sibi iudicium de nobis, & nos condem-
nant propter usum rei concessæ, propter
uestem aut ordinem cantionum? (Nam
hæc uerba *μὴ ἰκῶς* legenda sunt.)

Et si autem Paulus hac ipsa obiectio-
ne etiam taxat morosos, tamen ut sapiens
monitor potius uult sapientes alienæ in-
firmitati & morositati cedere. Et regu-
lam tradit, quæ monstrat summos fines
omnium deliberationum, quorum consi-
deratio omnes actiones in tota uita regere
debet.

Primus & summus finis est omnium
creaturarum, præsertim intelligentium, ut
omnia faciant ad illustrandam noticiam
Dei, & ornandam eius gloriam, & confir-
mandam

I. EPISTOLA AD

mandam inuocationem. Hic finis in primo præcepto continetur, & lex naturæ aliquo modo eum monstrat. Et filius Dei inquit: **Luceat lux uestra, ut glorificetur pater uester cœlestis.** Ita hic inquit: **Omnia ad gloriam Dei facite.**

Deinde sequitur altera regula: **Nō offendite Ecclesiam Dei.** Post illam primam curam de gloria Dei, sit proxima cura, non quod nobis suaue est, aut pulchrum uidetur, sed quod fouet communem concordiam, & non turbat inuocationem. Talis circumspectio necessaria est non solum in Ecclesia, sed etiam in uita ciuili, Sicut Plato inquit: **Omniū Legum fines esse oportere hos ducere, ut ciues honesti sint, & inter se inimici,**

Hæ regulæ ex fontibus sapientiæ sumptæ, diligenter cogitandæ sunt in omnibus uitæ actionibus. Et homo considerans quibus rebus uel foueatur uel turbetur communis concordia, intelligit harum regularum uim maximam esse.

CAPVT VNDE

CIMVM.